

RESSÒ DE LA PARAULA

Caritat en la Veritat: la transmissió de la fe (4)

Anava ja alguns dies donant voltes a una frase que per casualitat havia llegit i que pensava tenia molt a veure amb l'objectiu que enguany ens proposem a la diòcesi: la transmissió de la fe. Em vaig alegrar quan, assistint a una pregària preparada per un grup de joves de l'Hospitalitat, a Lourdes, l'havien triada, formant part d'altres frases significatives per a meditar en una estona de silenci. La meua alegria venia de comprovar que els joves l'havien entès. Deia més o menys així:

«L'ocell no canta per a ésser escoltat. Canta perquè té un cant.»

Aplicar el símbol del cant de l'ocell a la transmissió de la fe és oportú i apropiat. Ho aprofitem per a fer un pas endavant en la resposta a la qüestió que ja ens havíem plantejat: «Per què hem de trametre la fe?». Com a primera aproximació hem dit que trametem la fe simplement per amor. Segons l'encíclica de Benet XVI *Caritas in Veritate*, si no mirem que l'altre arribi a creure, no l'estimem prou, perquè en creure està en joc la seva llibertat i la seva felicitat. Ho diu el Papa a partir d'aquella coneguda frase de sant Pau: «La caritat... troba el goig en la veritat» (1Co 13,6).

Alguns tradueixen en forma personal: «qui estima troba el goig en la veritat». No cal demostrar la relació que hi ha entre l'amor i el goig. L'alegria més profunda ve d'estimar i ésser estimat. Però sembla que l'amor basat en una mentida, un falsejament de la realitat i la veritat de les persones, és el desencís i la frustració més terrible. Així, l'alegria més profunda ve d'estimar i ésser estimat, però en la veritat.

Què vol dir estimar en la veritat? Vol dir estimar (i ésser estimat) no només segons la realitat del que som ja (amb les nostres imperfeccions), sinó també segons el que estem cridats a ser (l'ideal). I l'únic camí per accedir a aquesta veritat de les persones, que fa possible el goig de l'amor, és la fe. Doncs són els ulls de la fe els que ens permeten de conèixer l'altre, la seva realitat i la seva vàlua.

Aleshores, quan l'estimació es recolza en la veritat, l'alegria és completa i la vivència i la transmissió de la fe és com el cant d'un ocell. Més que un reclam, l'ocell canta com una efusió de joia incontenible.

—Així, la transmissió de la fe neix de la joia de creure, o millor, de la joia d'un amor que gaudeix de la veritat creguda.

—Així mateix, més enllà d'un objectiu calculat com pot ser fer que l'altre cregui, la transmissió de la fe és absolutament gratuïta, alhora que viscuda com una necessitat irresistible (1Co 9,16).

—Per això la transmissió de la fe no obeeix a càlculs, és generosa i sobreabundant, com la música dels ocells al bosc, com la llavor del qui sembra (Mt 13,1-9).

La fe vertadera no es pot amagar. Menys encara si aquesta fe suscita i alimenta l'amor. I si aquest amor es deixa portar pel goig de creure, aleshores la transmissió de la fe esdevé un esclat de joia.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

Record de Mons. Joan Martí Alanis

► En aquests primers dies del mes de novembre, quan celebrem l'Església del cel i preguem pels nostres germans i germanes difunts, hem de tenir un record agraït pel ministeri episcopal de Mons. Joan Martí Alanis durant 32 anys a la diòcesi germana d'Urgell i també pel seu gran servei com a home de govern en el Principat d'Andorra. Aquesta fotografia vol ser una invitació als nostres lectors a recordar i pregar pel bisbe que ens deixà el passat 11 d'octubre. Dins de les seves nombroses iniciatives, ens plau remarcar que donà impuls als mitjans de comunicació social d'inspiració cristiana, com —entre d'altres— el *Full Dominical* de la diòcesi d'Urgell, *Catalunya Cristiana* i *Ràdio Principat*, que des de l'inici col·laborà estretament amb *Ràdio Estel*, l'emissora de l'arquebisbat de Barcelona.

GLOSSA

Fer-los eterns en l'amor

Un home, en la maduresa però encara jove, corprès pel traspàs d'una persona propera, escrivia hores després: «Un bon amic ha mort el mateix dia que el pare, però vuit anys després. He treballat amb ell quasi quinze anys. Era un home bo, honest i treballador. Es passà les vacances pintant i arreglant la casa que s'havien comprat al poble després de molts anys d'esforços. Ell i la seva dona, després de trenta anys de treball, els dos a la mateixa empresa, pensaven jubilar-se per anar-se'n a viure on havien nascut. D'això parlàvem, a principis de setembre, en una d'aquelles intranscendents converses de tornada d'estiu. Va ser la darrera vegada que el vaig veure. Fa deu dies agafà la baixa. No trobaven un diagnòstic convincent. Després d'un cap de setmana de patiment en silenci, no volent molestar ningú, el dilluns tornà al metge. El dimecres moria d'un infart intestinal. Els companys estan desolats. L'esposa no ho pot entendre. Impossibile de consolar. No hi serà més, ni a casa ni a la feina.»

«El pare va tardar vuit anys a morir. El càncer el va dur sis vegades al quiròfan. La mare segueix recordant la seva mort. Jo, ara que ho veig amb la mirada serena, recordo sobretot la seva vida. Per això l'absurd ha deixat pas a la vida. La seva vida, recordada i estimada

a través de la meua, la dels meus fills, la de la meua germana, la de la meua mare i la de tots els qui el van estimar.

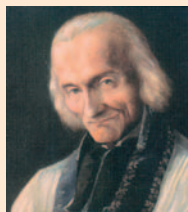
«Ja sé que no li podré dir res a l'esposa de l'amic, quan demà la vegi a l'enterrament. Ara toca plorar tot el que calgui. L'absurd aparent és encara present. S'ha de fer el dol, amb què, santament, el cos i l'esperit van prenent distància. S'ha de deixar que, amb el temps, l'amor que tenim a la persona estimada guanyi la partida.»

«És en l'amor de Déu que hem de recordar els nostres morts. És estimant-los en aquest amor, encara que no els veiem, que els fem dolçament presents. I és en cada parenostre que els fem eterns.»

Viure el dolor de l'absència i compartir-lo amb els altres. Fer costat als qui ploren, encara que sigui amb el silenci. Reconèixer que perllonguen la seva vida entre nosaltres en aquells qui han estimat. Donar gràcies pel camí compartit. Acceptar la seva voluntat, confiant en l'amor misericordiós de Déu, que els acull per sempre. Retrobar-los en la pregària confiada al Déu Pare de tots. «El Senyor és bo per al qui en ell espera, per als qui el cerquen de cor. És bo d'esperar en silenci la salvació del Senyor» (Lm 3,25-26).

Enric Puig Jofra, SJ

Pensaments de sant Joan M. Vianney

► Hauríem de dir cada matí: «Déu meu, envieu-me el vostre Esperit perquè em faci conèixer allò que jo sóc i allò que sou Vós».

► Tendríamos que decir cada mañana: «Dios mío, envíame vuestro Espíritu para que me haga conocer lo que soy yo y lo que sois vos».

(*Cura de Ars, Su pensamiento, su corazón*, Barcelona 1994)

TOTS SANTS

▶ Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan (Ap 7,2-4.9-14)

Jo, Joan, vaig veure un àngel que pujava de sol ixent i tenia la marca del Déu viu, i cridà amb totes les forces als quatre àngels que havien rebut el poder de fer mal a la terra i al mar: «No feu cap mal a la terra, ni al mar, ni als arbres, fins que haurem marcat al front els servents del nostre Déu». Llavors vaig sentir el nombre dels qui havien estat marcats: eren cent quaranta-quatre mil de totes les tribus d'Israel.

Després vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües: S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i cridaven amb totes les forces: «Hosanna al nostre Déu, que seu al tron, i a l'Anyell». I tots els àngels s'estaven drets al voltant del tron, dels ancians i dels quatre vivents, i es prosternaven davant el tron amb el front fins a terra, adorant Déu, i deien: «Amén. Lloança, glòria, saviesa, acció de gràcies, honor, poder i força al nostre Déu pels segles dels segles. Amén». Llavors un dels ancians em va preguntar: «Aquests que van vestits de blanc, ¿qui són i d'on vénen?». Jo li vaig respondre: «Senyor meu, vós ho sabeu». Ell em digué: «Aquests són els qui vénen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs».

▶ Salm responsorial (23)

R. *Aquests són els qui vénen per veure-us de cara, Senyor.*

És del Senyor la terra i tot el que s'hi mou, / el món i tots els qui l'habiten. / Li ha posat els fonaments dins els mars, / i les bases, a les fonts dels rius. R.

Qui pot pujar a la muntanya del Senyor? / Qui pot estar-se al recinte sagrat? / El qui té el cor sincer / i les mans netes de culpa, / que no confia en els déus falsos. R.

Rebrà benediccions del Senyor, / rebrà els favors del Déu que salva. / Aquests són els qui vénen a buscar-vos, / Senyor, per veure-us de cara, / Déu de Jacob. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Joan

(Jn 3,1-3)

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà, serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. I tothom qui té aquesta esperança en ell, es Purifica, tal com Jesucrist és pur.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 5,1-12a)

En aquell temps, en veure Jesús les multituds, pujà a la muntanya, s'assegué i els deixebles se li acostaren. Llavors es posà a parlar i els instruïa dient:

«Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells. Feliços els qui estan de dol: vindrà el dia que seran consolats. Feliços els humils: són ells els qui posseiran el país. Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: vindrà el dia que seran saciats. Feliços els compassius: Déu els compadirà. Feliços els nets de cor: són ells els qui veuran Déu. Feliços els perseguits pel fet de ser justos: el Regne del cel és per a ells. Feliços vosaltres quan, per causa meua, us ofendran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies: alegreu-vos-en i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel».

▶ Lectura del libro del Apocalipsi (Ap 7,2-4.9-14)

Yo, Juan, vi a otro ángel que subía del oriente llevando el sello del Dios vivo. Gritó con voz potente a los cuatro ángeles encargados de dañar a la tierra y al mar, diciéndoles: «No dañéis a la tierra ni al mar ni a los árboles hasta que marquemos en la frente a los siervos de nuestro Dios.» Oí también el número de los marcados, ciento cuarenta y cuatro mil, de todas las tribus de Israel. Después de esto apareció en la visión una muchedumbre inmensa, que nadie podía contar, de toda nación, raza, pueblo y lengua, de pie delante del trono y del Cordero, vestidos con vestiduras blancas y con palmas en sus manos. Y gritaban con voz potente: «¡La victoria es de nuestro Dios, que está sentado en el trono, y del Cordero!» Y todos los ángeles que estaban alrededor del trono y de los ancianos y de los cuatro vivientes cayeron rostro a tierra ante el trono, y rindieron homenaje a Dios, diciendo: «Amén. La alabanza y la gloria y la sabiduría y la acción de gracias y el honor y el poder y la fuerza son de nuestro Dios, por los siglos de los siglos. Amén.» Y uno de los ancianos me dijo: «Estos que están vestidos con vestiduras blancas, ¿quiénes son y de dónde han venido?» Yo le respondí: «Señor mío, tú lo sabrás.» Él me respondió: «Estos son los que vienen de la gran tribulación: han lavado y blanqueado sus vestiduras en la sangre del Cordero.»

▶ Salmo responsorial (23)

R. *Este es el grupo que viene a tu presencia, Señor.*

Del Señor es la tierra y cuanto la llena, / el orbe y todos sus habitantes: / Él la fundó sobre los mares, / Él la afianzó sobre los ríos. R.

¿Quién puede subir al monte de! Señor? / ¿Quién puede estar en el recinto sacro? / El hombre de manos inocentes / y puro corazón, / que no confía en los ídolos. R.

Ese recibirá la bendición del Señor, / le hará justicia el Dios de salvación. / Este es el grupo que busca al Señor, / que viene a tu presencia, Dios de Jacob. R.

La comunió dels sants entorn de la Santíssima Trinitat. Pintura anònima del segle XIV, Museu Cívic de Bolònia

▶ Lectura de la primera carta del apòstol san Juan

(Jn 3,1-3)

Queridos hermanos: Mirad qué amor nos ha tenido el Padre para llamarnos hijos de Dios, pues ¡lo somos! El mundo no nos conoce porque no le conoció a él. Queridos, ahora somos hijos de Dios y aún no se ha manifestado lo que seremos. Sabemos que, cuando se manifieste, seremos semejantes a él, porque lo veremos tal cual es. Todo el que tiene esperanza en él se purifica a sí mismo, como él es puro.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 5,1-12a)

En aquel tiempo, al ver Jesús el gentío, subió a la montaña, se sentó, y se acercaron sus discípulos; y él se puso a hablar, enseñándoles: «Dichosos los pobres en el espíritu, porque de ellos es el Reino de los cielos. Dichosos los que lloran, porque ellos serán consolados. Dichosos los sufridos, porque ellos heredarán la tierra. Dichosos los que tienen hambre y sed de la justicia, porque ellos quedarán saciados. Dichosos los misericordiosos, porque ellos alcanzarán misericordia. Dichosos los limpios de corazón, porque ellos verán a Dios. Dichosos los que trabajan por la paz, porque ellos se llamarán los Hijos de Dios. Dichosos los perseguidos por causa de la justicia, porque de ellos es el Reino de los cielos. Dichosos vosotros cuando os insulten y os persigan y os calumnien de cualquier modo por mi causa. Estad alegres y contentos, porque vuestra recompensa será grande en el cielo.»

COMENTARI

Viure amb seny

La clau del sentit de la vida consisteix a aprendre a estimar. Però de vegades pensem que ja en sabem, d'estimar, que n'hi ha prou amb estimar els qui ens cauen bé i que ens ho podem fer sols. La pràctica ens demostra que no en sabem d'estimar, que un amor que posa límits no funciona i que no ens ho podem fer sols.

La diada de Tots Sants ens ofereix dos elements per aprendre a estimar de veritat. El primer ens el dona la Paraula de Déu quan ens fa descobrir que la joia de viure consisteix a saber *que som fills de Déu...*

i que serem semblants a Ell. Tanmateix, això no es produeix per iniciativa nostra, sinó com a resultat d'obrir uns *nous ulls* a la vida. Els podem obrir gràcies a la llum interior que ens ha regalat l'amor incondicional de Déu a tota la humanitat. El sorprenent, doncs, no rau en el fet d'aprendre a estimar, sinó justament en la incondicionalitat de la tendresa de Déu que ho fa possible.

El segon element té un caire pedagògic perquè ens ofereix la manera concreta d'aprendre a estimar de veritat i sense límits. Aquest element pedagògic és l'acompanya-

ment del Crist en el nostre aprenentatge de l'amor, perquè si el deixem fer ens mena pel camí de les *benaurances*, vers el *Regnat de Déu*, és a dir, vers la manera de viure que Déu vol.

Aquest és l'autèntic *seny dels sants*. No solament tenir sentit comú —que ja és molt!— sinó deixar-nos portar per la saviesa de la creu del Crist (*seny = signum crucis*). Llavors, aquesta manera d'estimar fins a la creu ens obre a l'horitzó de la resurrecció ja ara i aquí.

Ramon Prat i Pons

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns:** Tots els fidels difunts (litúrgia hores: 3a setm.): Leccionari de difunts. Per exemple: Lm 3,17-26 / Sl 41 / Rm 8,14-23 / Lc 12,35-40 ■ **dimarts:** Rm 12, 5-16a / Sl 130 / Lc 14,15-24 ■ **dimecres:** Rm 13,8-10 / Sl 111 / Lc 14,25-33 ■ **dijous:** Rm 14,7-12 / Sl 26 / Lc 15,1-10 ■ **divendres:** Rm 15,14-21 / Sl 97 / Lc 16,1-8 ■ **dissabte:** Rm 16,3-9.16.22-27 / Sl 144 / Lc 16, 9-15 ■ **diumenge** vinent, XXXII durant l'any (lit. hores: 4a setm.): 1Re 17,10-16 / Sl 145 / He 9, 24-28 / Mc 12,38-44.

FE CRISTIANA I SOCIETAT ACTUAL

Què és la fe cristiana?

Des d'avui i durant uns mesos, aquest espai de formació i de vida cristiana anirà a càrrec del teòleg Josep M. Rovira Belloso, gràcies a la seva generositat i a la d'Edicions 62 amb aquesta publicació.

Avui s'escriu molt sobre què és l'islam, què és el judaisme o què és el budisme. Bé: m'ha semblat que podia ser escaient un escrit sobre què és la fe cristiana, en el seu conjunt i significació. Intentaré fer-ho tenint en compte el rerefons de la cultura actual. Una cultura que va a peu pel carrer i que surt als programes de ràdio i televisió.

El llibre comença amb una explicació del fet originari: el desplegament de la fe cristiana en el món antic. Des dels inicis del cristianisme, Pau és conscient que la fe ve «de sentir la predicació, i la predicació és l'anunci de la Paraula de Crist» (Rm 10,17). Per això explico que la fe a Europa és fruit de l'onada creixent de la paraula apostòlica predicada.

Com a contrapunt ofereixo el fet que la cultura actual —derivada dels grans mestres de la sospita, Marx, Nietz-

sche i Freud, però passada, sens dubte, pel maig francès del 1968— canvia completament els termes de la recepció de la paraula sobre Crist. Als inicis del cristianisme gairebé tothom creia en Déu o en els déus. Ara, creença i no-creença es reparteixen el nostre panorama cultural.

Durant la Reforma, època de gran trasbals cultural, la gent interpretava la Bíblia com li deia la seva consciència (lliure examen), però gairebé tothom creia en Déu i en el Credo cristià. Actualment, no només s'ha democratitzat el lliure examen en tot el món occidental, sinó que la indiferència, l'agnosticisme, l'ateisme i les diverses religions comparteixen amb el cristianisme el panorama religiós.

Per això cal renovar el debat sobre fe i raó i ho proposo en dos dels capítols del llibre. Una paraula sobre el títol: *La fe cristiana en la societat actual* enllaça la primera intenció —presentar la fe cristiana— amb el desig de situar-la en el context social i cultural d'avui.

Josep M. Rovira Belloso

(*La fe cristiana en la societat actual*, Edicions 62)

Siete reglas para servir a los enfermos

Son siete reglas sacadas de la espiritualidad de las Hermanas Hospitalarias de la Santa Cruz, que nacieron en Barcelona en 1792 como «Pia Asociación», como Congregación en 1929, pero que venían desde 1401 cuando empezaron a servir el Hospital de la Santa Cruz de Barcelona a enfermos pobres. Las reglas dicen:

1. «Servirán a los enfermos con la mayor solicitud, delicadeza, amor, ternura y alegría, pensando que sirven al mismo Nuestro Señor Jesucristo.»
2. «Su entrega al enfermo, a quien sufre, a los necesitados, a los niños, a los leprosos, a los dementes... será total y generosa.»
3. «Las que velen por las noches a los enfermos... en primer lugar, se informarán del estado de cada uno de ellos, a fin de evitar cualquier equivocación en el servicio.»
4. «A quienes están muy mal, a los agonizantes no les removerán la cama. Estarán junto a ellos, acompañándoles, contemplándoles, rezando por ellos.»
5. «Limpiarán los recintos donde están los enfermos dos veces al día. Regarán el suelo. Y harán perfumes con hierbas olorosas.»
6. «No harán diferencias entre enfermos. Si encuentran a alguien impertinente... se le mostrará más amor, si cabe.»
7. «No cumplirán con su vocación si, fatigándose para el bien corporal de los enfermos, se desentendieran de la salud de su alma, de su dimensión espiritual: los Santos Sacramentos, ofrecerles una instrucción básica del catecismo e inspirándoles una total confianza en la infinita misericordia de Dios y un gran deseo del cielo.»

J. M. Alimbau

SANTORAL

1. **✠ Diumenge.** Tots sants.
2. **Dilluns.** Commemoració de tots els fidels difunts.
3. **Dimarts.** Sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà, de Lima; sant Ermenegol (†1035), bisbe d'Urgell; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indo-xina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès); els innumbrables màrtirs de Saragossa; santa Sílvia, mare de Gregori el Gran; sant Malaquies (1094-1148), bisbe d'Armagh.
4. **Dimecres.** Sant Carles Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardenal. Sants Vidal i Agrícola, mrs.; sant Fèlix de Valois, prevere, cofund. Trinitaris (OSST, 1198); santa Modesta, vg.
5. **Dijous.** Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; sant Mag-

ne, bisbe; santa Bertil-la, abadessa; santa Àngela de la Creu, vg., fund. Germanes de la Creu a Sevilla; beata Maria Ràfols i Bruna, rel., fund. germanes de la Caritat de Sta. Anna (HCSA, 1825), nascuda al Molí d'en Rovira (Vilafranca del Penedès).

6. **Divendres.** Sant Sever, bisbe de Barcelona i mr. (633); sant Lleopard, anacoreta; beata Beatriu, vg.; beata Josepa Naval i Girbés, vg. seglar, d'Algemesí (València).

7. **Dissabte.** Beat Francesc de Jesús-Maria-Josep Palau i Quer (Aitona, Segrià 1811 - Tarragona 1872), prev. carmelità, fund. Gns. i Gnes. Carmelites (1860 - 1861); sant Ernest, mr.; sant Florenci, bisbe d'Estrasburg (s. vii); santa Carina, vg. i mr.; sant Severí, mr.; sant Jacint Maria Castañeda, prev. dominicà i mr. a Indo-xina, nat a Xàtiva.

INTENCIONS DEL SANT PARE (novembre)

General: Perquè els homes i les dones del món, especialment els responsables de la política i l'economia, no desisteixin en el seu interès per salvaguardar la Creació.

Missionera: Perquè els creients de les diverses religions, amb el testimoni de les seves vides i el diàleg frater, ofereixin una demostració clara que el Nom de Déu és portador de pau.

ENTREVISTA

JOAN CASALS

El rei dels instruments

Des de fa més de deu segles, a Occident gaudim de l'orgue —el rei dels instruments, segons W. A. Mozart—, un instrument meravellós i grandiosos que enriqueix l'espai sagrat de la nau del temple amb tots els seus recursos sonors, bàsicament la intensitat i el timbre. Joan Casals, que l'any vinent complirà 50 anys com a organista de la Catedral de Terrassa, afirma que l'orgue «té la capacitat de xiuxiuejar-nos sons gairebé a cau d'orella i, alhora, pot posar-nos la pell de gallina quan utilitza els seus plens»; per tant, considera que «és pràcticament insubstituïble». Casals és membre fundador i professor dels Cursos per a organistes d'Església que anualment organitza la Comissió Interdiocesana de Litúrgia de la Conferència Episcopal Tarraconense juntament amb el Monestir de Montserrat.

Fa prop de 50 anys que toca l'orgue. Què té l'orgue, el rei dels instruments?

Són molts anys d'haver pogut contribuir a la lloança divina per mitjà de l'orgue, aquest instrument anomenat *el rei* que tan aviat pot sonar grandiloqüent i majestuós com suau i tendre... El fet és que no deixa ningú indiferent.

Si la música d'orgue acosta a Déu, tocar-lo... encara més!

L'art és la faceta humana que més ens acosta a les esferes del transcendent, i la música, per ser la més abstracta de totes les arts, encara ens hi endinsa un xic més. És per això que diem que ens acosta a Déu, a l'Ésser suprem, a l'Inefable! L'orgue, com a instrument, és un mitjà per crear art —i fer-lo sonar—, i és en aquest sentit que ens en servim. Tocar-lo ja és una joia inexplicable, però fer-ho intentant ser conscient de la gràcia que això significa és una petita meravella celestial, de la qual ja gaudim a la terra.

Per què és tan important per a la litúrgia l'acompanyament de la música?

Si la Litúrgia —junt a la praxi de l'Evangeli i al sagrament de l'Amor— és el cim de la vida del cristià, però la paraula ens queda curta per a la lloança divina, la música —ja des de l'Antic Testament— ha estat la manera més espontània d'expressar, per mitjà del cant i després dels instruments, la gratitud al Pare amorós, compassiu i benigne.

Òscar Bardají i Martín

PSICOLOGIA DE LA FAMILIA

La importante figura del padre varón

Estaremos de acuerdo en que la figura de la madre ha ido ganando en importancia a partir de la segunda mitad de la pasada centuria, en detrimento de la figura paterna.

Considero que a ello han contribuido los descubrimientos de la moderna psicología, que nos han puesto de manifiesto la necesidad vital de un buen vínculo madre-hijo, especialmente en los primeros años de vida.

Por estas u otras razones —y por el omnipresente patriarcado de antaño— se ha producido un relevo en la jerarquía familiar. Muchos padres se han encontrado desplazados, renunciando a funcionar como tales y descargando sus funciones parentales en las madres. Los llamo los padres *tránsfugas*.

Padre y madre pueden ser fuente de autoridad y de cariño, aunque hay diferencias. Básicamente, el padre fija los límites y la madre proporciona bienestar. El bebé sabe que depende de ella. «La función del padre consiste en hacer ver al niño que su madre no es todopoderosa. La presencia de éste es fundamental para producir en el hijo la frustración que necesita para crecer» (Aldo Naouri).

O sea: el padre no está junto al hijo para complacerle en todas sus demandas. Las dos tareas fundamentales del padre, que, obviamente, sólo puede realizar si está presente, y no como convidado de piedra, son: abrir al niño al mundo que lo rodea y abrirse él al niño como modelo de identificación (especialmente si el hijo es varón). Delicado proceso que culmina al finalizar la adolescencia del retoño.

Dr. Paulino Castells

(*Psicología de la familia*, Ed. Ceac, Barcelona 2008)

AGENDA

CRÒNICA

Monitors dels espais del MCEC a Taizé. Un grup d'aquests monitors i monitores van viure una experiència d'acollida, pregària i convivència a la Comunitat de Taizé (França) el passat mes d'octubre, aprofitant els dies del pont. Al nostre bisbat són 25 els centres d'esplai que al llarg del mes passat han iniciat les seves activitats i des dels quals, setmana rere setmana, nombrosos monitors i monitores eduquen en el lleure infants i adolescents de tota la diòcesi.

AGENDA

Pregària a l'ermita de la Salut. Des d'ahir, primer dissabte després del canvi horari, la pregària del rosari i la visita a la Mare de Déu es fan en aquesta ermita de Sant Feliu de Llobregat cada dissabte, a les 16 h. Per a més informació: www.lasalut.net.

IV Jornades de Formació i Animació Pastoral. Del 9 al 12 de novembre, de 21.30 a 23 h. La Delegació Diocesana de Pobles i Comarques, en col·laboració amb el CEP, organitza aquestes sessions formatives per a la vicaria del Llobregat, sota el lema «Proposar la fe en temps de crisi» i amb les intervencions del P. Cebrià Pifarré, monjo de Montserrat; Esther Romero i Truñó, mestra i periodista; Mn. Xavier Morlans, professor de teologia; i altres testimonis perso-

ESGLÉSIA DIOCESANA

On ets tu? Avui comença la cadena de pregària per les vocacions, iniciativa d'oració de les diòcesis amb seu a Catalunya per pregar amb major intensitat durant el mes de novembre per les vocacions. Enguany, s'emmarca en l'Any Sacerdotal promogut per Benet XVI. A la nostra diòcesi, tot això es concreta en el projecte vocacional «On ets tu?», que, en aquesta segona edició, es concentrarà en l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat i més concretament a la paròquia de Sant Baldiri. El moments centrals seran el dia 14 d'aquest mes a les 21 h, amb una vetlla de pregària per les vocacions, i el dia 28, amb un recés vocacional a les 18 h i l'eucaristia d'acció de gràcies a les 20 h, presidida pel bisbe Agustí.

nals en el camp de l'evangelització. Col·legi Verge de la Salut (religiosos de Sant Pere ad Vincula), Sant Feliu de Llobregat.

ESPIRITUALITAT

Exercicis a la Cova de Manresa. Del 3 al 8 de desembre. Cinc dies per a la renovació espiritual, amb l'ofertament d'acompanyament personal. A càrrec de Carles Marcet, sj. Inscripcions: Cova de Sant Ignasi, tel. 938 720 422, recepcio@covamanresa.cat, www.covamanresa.cat.

FORMACIÓ

Taula rodona «Els rostres de la crisi. Testimonis». 5 de novembre, 19.30 h. Cristianisme i Justícia organitza aquesta sessió oberta del curs «La crisi que no cessa». Actuarà de moderador Salvador Busquets, d'Arrels Fundació. Entrada lliure. c/ Roger de Llúria 13, Barcelona.

Cursets prematrimonials. 28 i 29 de novembre. Encontre Catòlic de Nuvis (ECN) organitza aquest curs intensiu per aprofundir en la relació de parella i com a preparació a la convivència diària. D'orientació catòlica però obert a altres creences; també per a sacerdots que vulguin aprofundir la seva relació amb l'Església. Centre d'Espiritualitat Josep Manyanet de Begues. Inscripcions i informació: 936 406 858.

ACTIVITATS

Montserrat Jove. 14 i 15 de novembre. Aquesta serà l'onzena edició d'aquesta trobada de cap de setmana orientada a joves entre 14 i 17

anys interessats a compartir la fe i a conèixer gent nova en el marc del Santuari de Montserrat. El tema triat per a l'edició d'enguany és l'amistat entre els joves. Els organitzadors són un Equip d'Acollida, format per dos monjos joves de la comunitat benedictina i una quinzena de monitors voluntaris. Inscripcions i informació: equipacollida@yahoo.es, www.montserratjove.com.

NECROLÒGIQUES

Mons. Joan Martí i Alanis. L'Arquebisbe-bisbe emèrit d'Urgell i ex-Copríncep d'Andorra, Mons. Joan Martí i Alanis va arribar a la casa del Pare el passat 11 d'octubre i va ser enterrat el dia 14 a la Cripta de la Catedral de Santa Maria d'Urgell. A la missa exequial, concelebrada per nombrosos bisbes, entre els quals també el bisbe Agustí, es va aplegar una multitud de persones per retre-li el darrer homenatge. Mons. Vives, a l'homilia, va destacar la humanitat de Mons. Martí, un home que, va dir, va saber materialitzar un canvi d'època en l'àmbit pastoral i també va impulsar una transformació política molt profunda al Principat d'Andorra.

PUBLICACIONS I WEB

Los primeros cristianos. Goya Producciones ha publicat aquesta sèrie de documentals (3 DVD) que presenta l'epopeia del cristianisme naixent: la vida dels primers cristians, les persecucions, les heretgies, la difusió de la fe... Per a més informació www.goyaproducciones.com.

ECO DE LA PALABRA

Caridad en la Verdad: la transmisión de la fe (4)

ba ya algunos días dando vueltas a una frase que por casualidad había leído y que pensaba tenía mucho que ver con el objetivo que este año nos proponemos en la diócesis: la transmisión de la fe. Me alegré cuando, asistiendo a una oración preparada por un grupo de jóvenes de la Hospitalidad, en Lourdes, la habían escogido, formando parte de otras frases significativas para meditar en un rato de silencio. Mi alegría venía de comprobar que los jóvenes la habían entendido. Decía más o menos así:

«El pájaro no canta para ser escuchado. Canta porque tiene un canto.»

Aplicar el símbolo del canto del pájaro a la transmisión de la fe es oportuno y apropiado. Lo aprovechamos para dar un paso adelante en la respuesta a la cuestión que ya nos habíamos planteado: «¿Por qué tenemos que transmitir la fe?». Como primera aproximación hemos dicho que transmitimos la fe simplemente por amor. Según la encíclica de Benedicto XVI *Caritas in Veritate*, si no intentamos que el otro llegue a creer, no lo amamos bastante, porque en el creer está en juego su libertad y su felicidad. Lo dice el Pa-

pa a partir de aquella conocida frase de san Pablo: «La caridad... se alegra con la verdad» (1Co 13,6).

Algunos traducen en forma personal: «quien ama encuentra el gozo en la verdad». No es preciso demostrar la relación que hay entre el amor y el gozo. La alegría más profunda viene de amar y ser amado. Pero parece que el amor basado en una mentira, un falseamiento de la realidad y la verdad de las personas, es el desencanto y la frustración más terrible. Así, la alegría más profunda viene de amar y ser amado, pero en la verdad. ¿Qué quiere decir amar en la verdad? Quiere decir amar (y ser amado) no sólo según la realidad de lo que somos ya (con nuestras imperfecciones), sino también según lo que estamos llamados a ser (el ideal). Y el único camino para acceder a esta verdad de las personas, que hace posible el gozo del amor, es la fe. Pues son los ojos de la fe los que nos permiten conocer el otro, su realidad y su valor.

Entonces, cuando el amor se apoya en la verdad, la alegría es completa y la vivencia y la transmisión de la fe es como el canto de un pá-

jaro. Más que un reclamo, el pájaro canta como una efusión de alegría incontenible.

—Así, la transmisión de la fe nace de la alegría de creer, o mejor, de la alegría de un amor que goza de la verdad creída.

—Asimismo, más allá de un objetivo calculado, como puede ser pretender que el otro crea, la transmisión de la fe es absolutamente gratuita, a la vez que vivida como una necesidad irresistible (1Co 9,16).

—Por ello la transmisión de la fe no obedece a cálculos, es generosa y sobreabundante, como la música de los pájaros en el bosque, como la semilla del que siembra (Mt 13,1-9).

La fe verdadera no se puede esconder. Menos aún si esta fe suscita y alimenta el amor. Y si este amor se deja llevar por el gozo de creer, entonces la transmisión de la fe llega a ser un estallido de alegría.

† **Agustí Cortés Soriano**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat